

Posudek bakalářské práce

Předkládaná práce se věnuje poměrně úzkému tématu. Rozbor užívání konstrukcí „er kam + participium II pohybového slovesa“ představuje ne úplně elementární problém, a to jak z hlediska německé morfosyntaxe, tak z hlediska kontrastivního. Autorka se volbou tématu vydala na poměrně tenký led, ale se zpracováním tématu se vypořádala se ctí.

Práce je vystavěna přehledně. Po úvodu, v němž klade základní výzkumné otázky, autorka shrnuje stav kodifikace tohoto poměrně úzkého gramatického jevu. Nutno uznat, že podat celkový přehled o popisu tohoto jevu v kodexech předpokládá zkušenost v zacházení s gramatikami a slovníky. Autorka v této oblasti vyvinula nemalé úsilí; čtenář je touto pasáží proveden vyváženě a tento oddíl vzbuzuje dojem dosti suverénní znalosti a zdravého odstupu od kodexů, na nichž autorka nelpí příliš úzce. Je chvályhodné, že tento přehled je doplněn o resumé na bázi jedné z nejnovějších odborných statí mimo kodexy, ačkoli se jedná o jeden článek.

Vlastní bádání autorky se opírá o sběr a vyhodnocení dat z elektronických zdrojů (google, paralelní česko-německá sekce korpusu Intercorp). Jak se ukázalo, poskytly tyto vydatné zdroje autorce dosti značné množství dat, jejichž *prezentace* přímo v textu práce působí vzhledem k hlavnímu toku autorčina textu nakonec přece jen relativně rušivě. Přístup autorky vykazuje standardní rysy kvantitativní metodologie: Autorka si vybírá konkrétní jazykovou proměnnou a sleduje distribuci jejích variant na tradiční korelační bázi. Jako opora jí přitom slouží proměnné textových žánrů, obohacených o hledisko konceptuální mluvenosti/psanosti. Zde mohla autorka víc odkázat na standardní práce od dvojice lingvistů Koch/Oesterreicher (Jeden odkaz Koch/Oesterreicher 2007: 346-375 je velmi nediferencovaný a svědčí spíše o tom, že jej autorka fakticky sama nezužitovala). Dále autorka sleduje některé prvky kookurenční povahy (spojování analyzovaných variant se syntaktickým podmíněním apod.). Tento kvantitativní korelační přístup je *aplikován*, avšak není nijak detailně *vysvětlen* či dokonce *obhájen* ve srovnání s jinými alternativními přístupy – **k čemu je vlastně utřídění a vyhodnocení dat ve vazbě na žánry a konceptuální mluvenost/psanost dobré a užitečné?** Oddíl 3.6 věnovaný konceptuální mluvenosti/psanosti je uveden výkladem o psanosti/mluvenosti *mediální*, nikoli *konceptuální*. To působí zmatečně. Drobná poznámka mezi příklady 258 a 259 ukazuje přesně opačný směr uvažování, než jak byl Kochův a Oesterreicherův koncept vyvinut. Závěr o tendenci této struktury vyskytovat se blíže pólu konceptuální psanosti je sice konstatován, avšak není nijak pečlivě a přesvědčivě prokázán.

Asi nejméně závěrů je vyvozeno z třídění dat podle slovesných způsobů (oddíl 3.2) – přineslo toto hledisko nějaký hmatatelný poznatek?

Autorka však na několika místech dospívá i k některým cenným zjištěním – z empirického hlediska je např. zajímavé vidět doklady zkoumaného jevu v infinitivu (str. 31 a 32), doložení dalších sloves než jen sloves pohybu, která se v této konstrukci vyskytují, detail o jejich tranzitivnosti či intranzitivnosti a rozhodně též kontrastivní hledisko ukazující překladové možnosti z němčiny do češtiny i opačně a menší či větší roli vidu v nich. Zde autorka mohla linii slovesného vidu sledovat o něco důkladněji. Podobně škoda je, že autorka sice způsoby překládání dokumentuje resp. konstatuje, ale samostatně je již nijak podrobně nehodnotí, byť se jistý náznak objevuje na str. 65 a násl. – stylistika, slovesné časy, průběhovost forem, ovšem zde bez *přímé vazby* na shromážděná data). V souvislosti s doložitelným výskytem forem se nabízí otázka po výskytu zkoumaného jevu v participiu I (*gelaufen kommend, wollte sie sofort eingreifen – přibíhající chtěla ihned zasáhnout*). Z hlediska metodiky sběru

dat zaměřených na překlad z češtiny do němčiny stálo za úvahu zadat vyhledávání struktur v plurále i ve jmenném rodě ženském či středním (tj. „přiběhli/y“, „přiběhla/o“) případně zadání v přítomnosti atd.

Z jazykového hlediska je práce napsána celkem slušnou němčinou. Některé pasáže jsou však formulovány neobratně či přímo nesrozumitelně (třetí odstavec odspodu na str. 14 o procesualitě, poznámka o přístupu Petry Vogel jako o její *teorii*, spojení „Variationen mit dem Partizip II“ na str. 24 aj.).

Při celkovém zhodnocení lze dospět k závěru, že předkládaná práce vyhovuje nárokům kladeným na bakalářské práce. Práci proto doporučuji bez výhrad k obhajobě a navrhuji jako výslednou známku „velmi dobře“, protože má spíše dokumentační, než samostatně analytickou povahu. Do diskuse při obhajobě navrhuji výše uvedené okruhy otázek.

V Praze dne 11. května 2015

Vít Dovalil, Ph.D.